



2015/2104(INI)

23.9.2015

СТАНОВИЩЕ

на комисията по култура и образование

на вниманието на комисията по външни работи

относно ролята на ЕС в рамките на ООН - как да се постигнат по-успешно
целите на външната политика на ЕС
(2015/2104(INI))

Докладчик по становище: Фернандо Маура Барандиаран

PA_NonLeg

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по култура и образование приканва водещата комисия по външни работи да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

Културно измерение на външната политика на ЕС

1. подчертава, че културата, заедно с диалога между културите и между религиите, е мощен инструмент за европейските дипломатически отношения, който насърчава политическия диалог с трети държави, сближаването, мира и сигурността, диалога с широко участие на представители на културата в различни сфери и оправомощаването на гражданите и гражданското общество; същевременно подчертава, че културата преди всичко е ценност сама по себе си и като такава следва да бъде подпомагана;
2. подчертава факта, че политиките в областта на културата се основават на основните ценности на ЕС, взаимното разбирателство, сътрудничество и идеята за културно гражданство, и че следователно те следва да бъдат последователно и стратегически включени във външната дейност на ЕС, включително в неговата политика на съседство, като инструменти за насърчаване на европейските ценности и основните права, при пълно зачитане на други култури и ценности;
3. насърчава Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) и Комисията, по-специално нейната ГД „Образование и култура“ и нейната ГД „Международно сътрудничество и развитие“, да отредят на културата по-стратегическа роля в отношенията на ЕС с трети държави;
4. призовава за по-интегриран подход и плодотворно сътрудничество между Комисията, ЕСВД, Парламента и ООН в области като подкрепата на културата, опазването на културно наследство, изложено на риск, борбата с незаконната търговия с културни ценности (включително в ЕС), предотвратяването на конфликти, процесите на помиряване и изграждане на мир, смекчаването на следконфликтни ситуации, инструментите за бързо разрешаване на кризисни ситуации, развитието на творческите индустрии, на мобилността на работещите в сферата на културата, на стоките и услугите, свързани с културата, образованието и развитието, обмена на учаци се, изграждането на капацитет, образованието и обучението в областта на извънредните ситуации и достъпа до култура и образование;
5. подчертава необходимостта от културен обмен и форуми, насочени към взаимно разбирателство и сътрудничество на двустранно и многостранно равнище, и необходимостта от укрепване на общо ядро от универсални ценности; в тази връзка насочва вниманието към проектите, организирани от ЕСВД и ГД „Образование и култура“ на Комисията относно дипломатията в областта на културата и призовава за съвместно съобщение за насърчаване на взаимното учене и разбирателство, като се вземат предвид проектите, подкрепени от държавите членки, и разработването на мрежи от организации и НПО, работещи в областта на културата;
6. отбелязва, че образованието и обучението имат роля в извънредните ситуации,

причинявани от конфликти, и затова представляват един от аспектите, които трябва да бъдат включени в по-обширната рубрика на дейностите за приемане, подкрепа и предоставяне на права;

7. подчертава значението на дипломацията в областта на културата и факта, че общата европейска външна политика за културата значително би увеличила видимостта на ЕС в международните организации, като например ООН; следователно призовава Комисията да посвети отделна глава на дипломацията в областта на културата в своята външна политика и политика на сигурността на ЕС на глобално равнище, която се изготвя за срещата на високо равнище на Европейския съвет през юни 2016 г.;
8. отбелязва, че образованието изпълнява важна роля в човешкото, социалното и икономическото развитие и е ключов инструмент за постигане на главните цели на външната политика на ЕС, като например изграждането на мира и стабилността в света, дългосрочното развитие, межкултурния диалог и борбата с бедността както в рамките на неговите граници, така и в световен мащаб; подчертава значението на ефективното сътрудничество между ЕС и ООН, насочено към подпомагане на образованието за всички, подобряването на достъпа и качеството на образованието и укрепването на образователните системи в целия свят;
9. признава, че културата е в основата на човешкото развитие, като изпълнява важна роля в изграждането на обществото, насърчаването на демокрацията и социалното сближаване и в подкрепата на правата на човека и основните свободи; призовава ЕС, в съответствие със своите правомощия и отговорности, да включи културното многообразие и насърчаването на правата на човека като един от централните елементи на международните отношения и в общеевропейското сътрудничество за развитие по-специално, и да гарантира, че всяко лице, което твърди, че културните му права са нарушени, разполага с ефективно средство за правна защита;
10. подчертава, че взаимодействието между културите и взаимното разбирателство са ключът към успешните политики за развитие, и следователно насърчава ЕС и държавите членки да популяризират образованието по въпросите на развитието и политиките за повишаване на осведомеността, които включват това измерение;
11. насърчава ЕС и държавите членки да популяризират общите интереси заедно с трети държави посредством партньорство на равна основа, фокусирано върху взаимния обмен и межкултурното сътрудничество; препоръчва развитието на динамична роля за културата на международната сцена като „мека сила“, от която ЕС и неговите държави членки могат да извлекат полза в своите отношения с държавите по света;
12. подчертава потенциала на по-тясното сътрудничество между държавите членки за увеличаване на въздействието на дипломацията на ЕС в областта на културата, а именно чрез по-добра координация между културните аташета в делегациите на ЕС и представителствата на държавите членки, и чрез органите в държавите членки, отговарящи за културата, които обединяват своите ресурси в държавите извън ЕС;
13. в тази връзка приветства подготвителното действие относно „Културата в областта на външните отношения на ЕС“ като важен инструмент за засилване на ролята на

културата като стратегически фактор за човешко, социално и икономическо развитие, допринасящ за целите на външната политика;

14. призовава върховния представител/заместник-председател да назначи специалист в областта на културата във всяко представителство на ЕС в трети държави партньори (както например в делегацията на ЕС в Китай) и да осигури на персонала на ЕСВД обучение относно културното измерение на външната политика;
15. насърчава засиленото сътрудничество между културните институции и гражданското общество, партньорствата между градовете и създаването на европейски „творчески центрове“ в държавите извън ЕС;
16. призовава за по-последователна стратегия за защита и насърчаване на световното наследство и засилено международно сътрудничество в областите на конфликти в по-тясно сътрудничество с Международния комитет на синия щит (International Committee of the Blue Shield (ICBS));
17. препоръчва Комисията да извършва проактивно сътрудничество с мрежата от клъстери на националните културни институти на Европейския съюз (EUNIC) в сътрудничество с местни институции, специалисти от областта на културата и с гражданското общество, заедно с културните институти на държавите членки;
18. заявява, че проектите в сферата на културата и инициативите за дипломация в областта на културата трябва да бъдат наблюдавани и оценявани, за да се гарантира, че средствата се използват целесъобразно, и за да се утвърдят качеството и въздействието на инициативите;
19. подчертава необходимостта от събиране на статистически данни относно културата и секторите на културата с цел допринасяне за дебата в областта на политиката за културата, както и за допълнително подчертаване на икономическия потенциал на индустриите в областта на културата и творчеството и тяхното въздействие върху социалното благополучие;
20. подчертава ролята на културата за насърчаване на демократизацията, изграждането на мира и зачитането на правата на човека; подчертава ангажимента на ЕС за подкрепа на артистичната свобода и свободата на културно изразяване от цензура и тормоз над артисти, изследователи, журналисти и организации на гражданското общество; насърчава определянето на приоритети, свързани с културното измерение, в рамките на Европейския инструмент за демокрация и права на човека (ЕИДПЧ);
21. обръща внимание на значението на документа „Декларация относно популяризирането чрез образование на гражданските и общите ценности – свобода, толерантност и недискриминация“, приет в Париж през март 2015 г., в който се подчертава необходимостта от насърчаване на активен диалог между културите, световна солидарност и взаимно уважение;

Сътрудничество между ЕС и ООН и управление

22. приветства консолидираното сътрудничество между ЕС и ЮНЕСКО, въз основа на

приемането на Рамковото финансово и административно споразумение между Европейската общност и Обединените нации (FAFA) от 2003 г., Меморандума за разбирателство между ЮНЕСКО и ЕС от 2012 г., както и участието на ЕС в Общото събрание на ООН след резолюцията на Общото събрание на ООН, приета през 2011 г.; въпреки това призовава за по-ефективно представителство на ЕС в рамките на ООН, по-специално в областта на културата, образованието, гражданството и правата на децата и младите хора, и в съответствие с Договора от Лисабон; подчертава, че едно истинско стратегическо партньорство между ЕС и ООН би могло да бъде постигнато, като на представителите на ЕС се даде право на глас в управителните съвети на агенциите на ООН в областта на културата, образованието, гражданството и правата на децата и младите хора, и чрез предприемане на действия съвместно с ЮНЕСКО — както и с УНИЦЕФ, ПРООН, ВКБООН, Агенцията на ООН за подпомагане на палестинските бежанци в Близкия изток (UNRWA) и ООН Жени (UNWOMAN) — под формата на финансово сътрудничество и общо управление на проекти, в съгласие с държавите партньори;

23. подчертава факта, че за да бъде засилено сътрудничеството между ЕС и ЮНЕСКО, е необходимо да се излезе отвъд финансовата помощ и съвместното управление на проекти чрез засилване на партньорството в сферата на образованието и културата в дългосрочен план; поради това призовава за установяване на годишен стратегически диалог на високо равнище във връзка с преодоляването на общите предизвикателства по по-устойчив начин;
24. подчертава факта, че културата е ключов двигател за изграждане на устойчиви общества и призовава за включване на културното измерение в програмата на ООН след 2015 г. за устойчиво развитие и следователно в целите за устойчиво развитие (ЦУР), които трябва да бъдат постигнати до 2030 г., тъй като културата оказва съществено въздействие върху икономическото развитие, социалното приобщаване, екологичната устойчивост, мира и сигурността;
25. признава, че културното наследство представлява многообразие от форми на културно изразяване и следователно изпълнява важна роля във външните отношения на Съюза; призовава за приемане на хармонизирано законодателство и международни споразумения за защита на културното наследство и за борба срещу незаконния трафик на предмети на културата в тясно сътрудничество с ЮНЕСКО;
26. подчертава въздействието на секторите на културата и творчеството върху местното и регионалното развитие и призовава за продължаване и разширяване на проектите за механизми за експерти на ЕС/ЮНЕСКО и за разглеждане на показателите „Култура за развитие“ на ЮНЕСКО (CDIS) като методическа референция за оценка на многостранната роля на културата в процесите на развитие;
27. подчертава факта, че културният туризъм улеснява контактите между хората по света и приветства съвместните усилия за укрепване на туризма, основан на наследството на ЮНЕСКО, в сътрудничество с ЕС, който стимулира инвестиции в сектора на културата и има устойчив и висококачествен принос за насърчаване на многообразието на формите на културно изразяване;
28. подчертава необходимостта от премахване на пречките и подобряване на мобилността на творците и специалистите в областта на културата чрез различни

форми на преференциално третиране, като например визи за образователни и културни цели, с цел улесняване на културния обмен, научноизследователските проекти, творческите престои и безвъзмездните средства за творци и изпълнители в съответствие с член 16 от Конвенцията на ЮНЕСКО от 2005 г. за опазване и насърчаване на многообразието от форми на културно изразяване, подписана и от ЕС;

29. препоръчва да се обезпечи сътрудничество между ЕС и ООН за образование по програми за извънредни ситуации в случай на хуманитарни кризи, въоръжени конфликти и природни бедствия чрез продължаване на подкрепата за програми като „Обучение за извънредни ситуации и следкризисен преход“ на УНИЦЕФ, Програмата на ВКБООН за качествено образование в бежанските лагери и образователната работа на Агенцията на ООН за подпомагане и строителство за палестинските бежанци в Близкия изток;

Правни инструменти

30. припомня, че ЕС ратифицира Конвенцията на ЮНЕСКО от 2005 г. за опазване и насърчаване на многообразието от форми на културно изразяване и призовава държавите членки, които все още не са направили това, да ратифицират Конвенцията от 1970 г. относно мерките за забрана и предотвратяване на незаконен внос, износ и прехвърляне на правото на собственост на културни ценности, Конвенцията на Международния институт за унифициране на частното право (UNIDROIT) от 1995 г. за откраднати или незаконно изнесени паметници на културата, които представляват важни инструменти за укрепване на защитата на световното културно наследство и културното многообразие, както и Конвенцията от 1954 г. за защита на културните ценности в случай на въоръжен конфликт и двата протокола към нея, Конвенцията на ЮНЕСКО от 2001 г. за опазване на подводното културно наследство и Конвенцията на ЮНЕСКО от 2003 г. за опазване на нематериалното културно наследство; призовава за хармонизиране на законодателството и за международно споразумение за културното наследство и незаконния трафик;
31. призовава за подобряване на комуникационните стратегии в развитието на сътрудничеството в областта на културата чрез използване и разработване на дигитални ресурси, като например многоезикови платформи за информация в интернет и онлайн образователни ресурси с цел насърчаване на достъпността, разпространяване на информация на местните езици и насърчаване на обмена и свързването между творци, специалисти в областта на културата и организации на гражданското общество;
32. подчертава символичното значение на културното наследство, което прави съществена защитата му чрез засилена координация и обществена осведоменост, след като то вече се е превърнало в политическа мишена, както беше демонстрирано от неотдавнашното унищожаване на обекти на културата в Сирия и Ирак;
33. призовава в тази връзка за увеличаване на усилията за прекратяване на разрушаването на културното световно наследство посредством сътрудничество с ЮНЕСКО и останалите държави-членки на ООН;

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	15.9.2015
Резултат от окончателното гласуване	+: 20 -: 4 0: 2
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Silvia Costa, Angel Dzhambazki, Jill Evans, Petra Kammerevert, Rikke Karlsson, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Stefano Maullu, Fernando Maura Barandiarán, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Yana Toom, Helga Trüpel, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Łybacka
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Sylvie Guillaume, Dietmar Köster, Paul Nuttall, Hermann Winkler